

Nuurd fresklun üüb fering

Blick ins Buch

Ööresbuk troch aaridjen

histoore · kultüür · lunskap

Nordfriisk Instituut

Wat diar uunstäänt

En wurd fööruf	7
1. Nuurdfresklun an sin nöömer	9
„Baalkstian“, Reinhard Arfsten	14
2. Nuurdfresklun an a krastelk liar	17
„A hemelswai“, Christian Carl Quedensen	20
3. Nuurdfresklun an sin teelen	25
„A spuuk üüb a Jeewershalig“, Antje Arfsten/Theodor Storm	28
At nuurdfresk woopen an sin enkelt dialen	31
4. Nuurdfresklun an a sturemfluden	33
„Hoker ei wal dike, skal wike!“, Ellin A. Nickelsen	38
„Sturem“, Reinhard Arfsten	39
5. Nuurdfresklun an sin brüken an wensten	43
„Trinam Feer“, Ellen Kristina Schwickart	48
6. Nuurdfresklun an a fertiinst	51
„Jins Jokeb Eskels sin rais ap efter Greenlun“, Antje Arfsten/ Jens Jacob Eschels	55
7. Nuurdfresklun tesken tjiisk an deensk	59
„Soldootenleewent“, Negels Jirins	62
8. Nuurdfresklun an at ütjwaanrin	65
„Feringen an öömringen uun Ameerika“, Boy Ketelsen	67
9. Nuurdfresklun an a baaselidj	71
„Üsens Feer, det as en pankuk“, Lorenz Conrad Peters	73
10. Nuurdfresklun an at fresk	75
„En wurd tu min loonslidj“, Namine Witt	79
Literatüür	82
Biljenferteekning	84

At nuurdfresk woopen an sin enkelt dialen

① A toocht faan a „fresk freihaid“ as üüb a rochter eeg uun fuarem faan en hualwen riksoodler, wat ham üüb a keiser betjocht, mä apgreben wurden.

② Üüb a lachter eeg as boowen en gulen krüün tu sen, wat üüb det loong ferbinjing faan a fresken an at deensk köningshüs henwiset.

③ Onern üüb a lachter eeg schocht 'am en breipot, huar en skaas ütjluket. Hüdening a breipot iin uun't fresk woopen kaam, diartu jaft at en letj ferteling, wat üüb Christian Peter Hansen (1803–1879) faan Sal turag gungt.

A fresken an a deensken toog ens jinenöler uun a krich. Een dai greeb a deensken a fresken so ünferwaans uun, dat jo ütjnei moost. Üüs dön fresk wüfhööd det siig, wurd jo grausaam arig, naam dön breipoten fol faan hiat brei an a breiskaaser an ging üüb a fiind deel. Det wiar för dön fresk karmen so'n skun, dat's mudig weler turag üüb't fial ging an dön deensken ütj at lun ferdreew.

Tatsachelk wiar a breipot üüs en teeken toocht, wat a ianighaid onerenöler wiset, an dat altermaal üüs breler tupstun an ütj een an desalew kroog iidj.

④ De woolspröök „Leewer duad üüs slaaw“ gungt eentelk üüb en waastfresk ferteling turag an betjocht ham üüb de slacht faan 1345, huar a waastfresken jin a Groof Wilhelm IV. (am 1318–1345) faan Holun woon. Dojütidj wiar dön wurden noch „Leewer duad üüs ei frei“. Efter Nuurdfresklun kaam dediar spröök wel uun't 19. juarhunert an hee ham heer jin't deensk köningrik racht.